

Datum: 25.05. 2023.

Broj: 02-06-1031

ZA KORUPCIJU NAJČEŠĆA USLOVNA KAZNA, BEZ POTVRĐENIH OPTUŽNICA ZA VISOKU KORUPCIJU U PROŠLOJ GODINI

Banja Luka, 25. maj 2023. godine – Tokom prošle godine u cijeloj Bosni i Hercegovini nije potvrđena ni jedna optužnica za visoku korupciju, a u predmetima iz ranijih godina donesene su svega četiri pravosnažne presude u kojima su izrečene kazne zatvora počiniocima krivičnih djela visoke korupcije. Dvije takve presude izrečene su u Unsko- sanskom kantonu, jedna u Republici Srpskoj i jedna u Brčko Distriktu pokazuju podaci koje je Transparency International dobio od VSTV-a a objavljeni [su na TI BiH-ovoj interaktivnoj mapi procesuiranja korupcije](#).

Tužilaštva u Bosni i Hercegovini su tokom 2022. godine zabilježila 1859 prijava za krivična djela korupcije i taj broj je veći za 168 slučajeva u odnosu na prošlu godinu a posebno zabrinjava podatak da dvije trećine svih prijava za krivična djela korupcije završava se naredbom o nesprovođenju istrage, pokazuju podaci Monitoringa procesuiranja korupcije koji je predstavio Transparency International u BiH.

Podaci pokazuju da se pred BH pravosuđem za krivična djela korupcije izriče uglavnom novčana ili uslovna kazna, dok je kazna zatvora izrečena u svega 29,6% predmeta, te da su u cijeloj BiH prošle godine donesene tek 4 pravosnažne sudske presude, u kojima su počiniocima izrečene zatvorske kazne za krivična djela visoke korupcije.

Osim toga, Ovo sve ukazuje da se u BiH korupcija uglavnom ne procesuiraju te da, kad se to i desi, pravosuđe u BiH pretežno rješava sitne slučajeve dok velike korupcijske afere prolaze bez kazni.

Tako je tokom prošle godine je zabilježeno 1859 prijava za krivična djela korupcije a posebno zabrinjava da se u isto vrijeme povećava broj naredbi o nesprovođenju istrage pa je tako 60% prijava odbačeno, što je najveći broj takvih odluka od kad TI BiH prati procesuiranje korupcije pred sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini.

Ovakve rezultate rada pravosuđa u borbi protiv korupcije i procesuiranju krivičnih djela korupcije potvrđuju i nalazi [istraživanja Indeksa percepcije korupcije \(CPI\)](#) za 2022. godinu, koje pokazuje da je stepen korupcije u BiH najviši od kad se ovo istraživanje vrši kao i da je BiH treća najkorumpiranija država u Evropi, iza ratom zahvaćene Ukrajine i Rusije.

Razlog za ovakvo stanje se svakako može tražiti u Tužilaštvu BiH koje je, nakon afera oko imenovanje glavnog tužioca BiH i dospijevanje zamjenice glavnog tužioca na crnu listu SAD upravo zbog sumnji na korupciju, izgubilo povjerenje javnosti u svoju sposobnost da se adekvatno bori protiv korupcije.

U prilog ovim trendovima ide i činjenica da je broj podignutih optužnica manji u 2022. u odnosu na 2021. a taj pad se uglavnom može pripisati radu tužilaštava na teritoriji Federacije BiH koja su podigla 14,5% manje optužnica za korupciju. U isto vrijeme u ovom entitetu su donesene 124 presude kojima su optuženi oglašeni krivim, te kojima je umjesto kazne utvrđena uslovna osuda, što čini 75% od ukupnog broja predmeta koji su okončani donošenjem presuda u kojima su optuženi oglašeni krivim. Poređenja radi, na nivou Bosne i Hercegovine broj utvrđenih uslovnih osuda je 3, u Republici Srpskoj 6, dok je u Brčkom samo jedna takva odluka u 2022. godini.

Kantonalno tužilaštvo SBK se godinama ističe slabim rezultatima, a u prošloj godini je imalo samo jednu potvrđenu optužnicu za korupciju i to u slučaju protiv Jasne Babić, direktorice JKP „Vitkom“ d.o.o. Vitez koju je TIBiH prijavio 2019. godine zbog krivotvorenja isprave i sukoba interesa. U ovom kantonu su u posljednjih osam godina donesene samo 4 pravosnažne presude kojima su optuženi oglašeni krivim, ali kojima je umjesto kazne utvrđena uslovna osuda, dok je 83% prijava za korupciju koje je ovo tužilaštvo zaprimilo od 2015. do 2022. rezultiralo odlukom da se istraga ne sprovodi ili da se obustavi, a nizak nivo efikasnosti pokazalo je i Tužilaštvo Hercegovačko-neretvanskog kantona gdje je posljednja zatvorska kazna za krivično djelo korupcije izrečena 2019.

Sudovi su po optužnicama tužilaštava donijeli ukupno 288 osuđujućih presuda za krivična djela koja se vežu za korupciju što je najbolji rezultat u posmatranom periodu ali to opet nije dovoljan pokazatelj za dobru ocjenu rada pravosuđa u cjelini, naročito kada se analiziraju vrste kazni koje su izrečene u ovim predmetima.

Od ukupnog broja donesenih presuda u predmetima korupcije u 2022. pravosnažnih je 199 presuda, a u kojih je čak 67% predmeta umjesto kazne izrečena uslovna osuda, u 3,5%

predmeta je izrečena novčana kazna, dok je manje od trećine predmeta u kojima se sudilo za korupciju rezultiralo kaznom zatvora. Počiniocima visoke korupcije u prošloj godini izrečene su samo 4 kazne zatvora, dok su tri predmeta okončana presudama kojima je umjesto kazne zatvora određena uslovna osuda, što još jednom potvrđuje da se u BiH korupcija uglavnom ne procesuiraju, te da se pretežno rješavaju sitni slučajeve dok velike korupcijske afere prolaze bez kazni.

Osim ovih, podaci drugih istraživanja Transparency International BiH ukazuju na to da je pravosuđe osnovni izvor problema kada je borba protiv korupcije u pitanju, kao što je istraživanje TI BiH o [disciplinskoj odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija u BiH](#) koje je pokazalo da je protiv nosilaca pravosudnih funkcija izrečeno više disciplinskih mjera tokom 2022. ali da je najčešća disciplinska sankcija smanjenje plate u određenom procentu, dok su tek dva nosioca pravosudnih funkcija disciplinski sankcionisana premještajem na nižu poziciju zbog nemara u svom radu.